

ВИЗНАЧЕННЯ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАВОК ТА ЇХНЯ РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

© 2015 КОЛОДІЗЄВА Т. О.

УДК 658.45

Колодізева Т. О.

Визначення ланцюгів поставок та їхня роль у підвищенні ефективності логістичної діяльності підприємств

Метою статті є уточнення визначення поняття ланцюга поставок у контексті підвищення ефективності логістичної діяльності національних підприємств. На підставі дослідження та узагальнення основних теоретичних підходів до визначення поняття ланцюга поставок було проведено морфологічний аналіз цього поняття та визначено доцільність конкретизації його трактування з урахуванням спрямованості на підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств за рахунок отримання в ланцюгах поставок синергетичного ефекту. Запропоновано структурування ефекту в ланцюгах поставок за учасниками ланцюга, за ключовими бізнес-процесами в логістичних ланцюгах, за видами синергізму. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі є обґрунтування впливу на ефективність логістичної діяльності впровадження в практику господарювання національних підприємств концепції управління ланцюгами поставок.

Ключові слова: логістичний ланцюг, ефективність логістичної діяльності, синергетичний ефект

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 22.

Колодізева Тетяна Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра економіки, організації та планування діяльності підприємства, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Email: kolodizeva@ukr.net

УДК 658.45

UDC 658.45

Колодізева Т. А. Определение цепей поставок и их роль в повышении эффективности логистической деятельности предприятий

Kolodizeva T. O. Determination of Supply Chains and their Role in Improving the Efficiency of Logistic Activities of Enterprises

Целью статьи является уточнение определения понятия цепи поставок в контексте повышения эффективности логистической деятельности национальных предприятий. На основе исследования и обобщения основных теоретических подходов к определению понятия цепи поставок был проведен морфологический анализ этого понятия и определена целесообразность конкретизации его трактовки с учетом направленности на повышение эффективности логистической деятельности предприятий за счет получения в цепях поставок синергетического эффекта. Предложено структурирование эффекта в цепях поставок в соответствии с участниками цепи, ключевыми бизнес-процессами в логистических цепях, видам синергизма. Перспективой дальнейших исследований в этом направлении является обоснование влияния на эффективность логистической деятельности внедрения в практику хозяйствования национальных предприятий концепции управления цепями поставок.

The aim of the article is to clarify the definition of the supply chain in the context of improving the efficiency of logistic activities of domestic enterprises. On the basis of the research and compilation of the main theoretical approaches to the definition of the supply chain there was conducted morphological analysis of this concept and determined the expediency to specify its interpretation taking into account its direction to increasing the efficiency of the enterprise logistic activities by obtaining synergistic effects in supply chains. Structuring the effect in supply chains by chain members, by key business processes in logistic chains, by type of synergy has been suggested. The prospect for further research in this direction is to substantiate the influence of implementing in practice of national economic enterprises the concept of supply chain management on the efficiency of logistics operations.

Keywords: logistics chain, efficiency of logistics activity, synergistic effect

Pic.: 1. **Tabl.:** 4. **Bibl.:** 22.

Kolodizeva Tetiana O. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Economics, Organization and Planning of the Enterprises Activities, Kharkiv National University of Economics named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Email: kolodizeva@ukr.net

Ключевые слова: логистическая цепь, эффективность логистической деятельности, синергетический эффект

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Библ.:** 22.

Колодізева Тетяна Александровна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра экономики, организации и планирования деятельности предприятия, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Email: kolodizeva@ukr.net

Постановка проблеми. У сучасних умовах значного поширення інноваційної та мережної виробничо-логістичних концепцій формування ланцюгів поставок національними підприємствами відбувається відповідно до вимог інтегральної парадигми логістики, яка прийшла в ХХІ столітті на зміну технологічній та маркетинговій парадигмам. Ефективність логістичної діяльності націо-

нальних підприємств знаходиться у прямій залежності від сформованих ними логістичних ланцюгів, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми визначення, формування та ефективності ланцюгів поставок досліджувалися закордонними та вітчизняними вченими, серед них: Дж. Р. Сток, Д. Ламберт, Дж. Мент-

цер, Є. Крикавський, Н. Чухрай, О. Сумець, Д. Журихіна, К. Таньков, О. Гірна, М. Ковалев, М. Парфьонов, В. Щербанов, А. Парфьонов та ін. Але більшість науковців зосереджували увагу на концепції управління ланцюгами поставок, в той час як визначення поняття ланцюга поставок залишається дискусійним та потребує уточнення в контексті необхідності підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств.

Метою статті є узагальнення теоретичних підходів до визначення поняття ланцюга поставок та його уточнення в контексті підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств.

Основні результати дослідження. Дослідження теоретичних підходів до визначення поняття «ланцюг поставок» дозволило виявити ключові аспекти, на яких концентрують свою увагу науковці. Так, К. Rutkowski, М. Кристофер, Д. Уотерс, Р. Хендфілд, Д. Іванов, В. Дибська, Т. Наконечна, А. Родников [5; 7; 9; 10; 13] вважають, що ланцюг поставок – це, передусім, сукупність певних організацій, бізнес-одиниць, які впорядковані за потоками та процесами, підкреслюючи просторовий вимір ланцюга поставок (табл. 1). Такий підхід відображує об'єктне представлення ланцюгів поставок, сутність якого полягає у розгляді логістичного ланцюга як логістичної системи, що складається із підсистем, ланок та елементів, які пов'язані між собою за принципом вкладеності (кожен наступний елемент є сукупною безліччю більш дрібних складових) або мереж та каналів, що відповідає вимогам побудови логістичної інфраструктури в розрізі реалізації функцій товароруку [14].

На думку автора, об'єктно-просторове представлення ланцюга поставок має важливу перевагу, бо дозволяє визначити фізичні та ринкові межі ланцюга поставок як металогістичної системи, але при цьому певною мірою ігноруються такі важливі аспекти функціонування ланцюгів поставок, як процеси, заради яких вони утворюються, та відношення між учасниками, завдяки яким реалізується їх формування.

Сток Дж., Д. Ламберт, І. Наконечний, Д. Іванов, В. Дибська, Є. Зайцев та автори у Словнику ANNEX розглядають ланцюг поставок як інтеграцію, послідовність, комбінацію процесів, бізнес-процесів, акцентуючи увагу на логістичних процесах, що відбуваються у ланцюгах поставок та створюють споживчу вартість для клієнтів (табл. 2). Такий підхід відповідає процесному підходу до визначення ланцюгів поставок, сутність якого полягає у розгляді логістичного ланцюга як послідовності потоків і процесів, що здійснюються у функціональних областях або в межах ключових / логістичних бізнес-процесів логістики в результаті логістичних функцій та операцій [14].

На думку автора, процесний підхід до визначення ланцюга поставок є більш прогресивним відносно об'єктного, бо пов'язує поняття ланцюга поставок з поняттям управління ланцюгами поставок (Supply Chain Management – SCM), яке, за визначенням Дж. Стока, Д. Ламберта, є інтеграцією ключових бізнес-процесів: управління взаємовідносинами зі споживачами; обслуговування споживачів; управління попитом, виконанням замовлень, виробництвом / операціями, постачанням; розробка продукту і доведення його до комерційного

Таблиця 1

Об'єктно-просторове представлення ланцюга поставок

Автор	Визначення ланцюга поставок
К. Rutkowski	Ланцюг поставок отожднюється з фізичною мережею, яка проходить від початкового постачальника до клієнта [19]
М. Кристофер	Ланцюг поставок можна також визначити як мережу взаємопов'язаних між собою організацій, залучених у різні процеси і дії, метою яких є доставка кінцевому споживачу повної пропозиції продуктів та послуг [7]
Д. Уотерс	Ланцюг поставок складається із сукупності видів діяльності й організацій, через які матеріали проходять під час свого переміщення від постачальника початкового рівня до кінцевого споживача [18]
Р. Хендфілд	Ланцюг поставок охоплює всі організації і види діяльності, що пов'язані з переміщенням і перетворенням товарів, починаючи зі стадії сировини і вихідних матеріалів і закінчуючи доставкою готових продуктів кінцевому споживачеві, а також пов'язані з усім цим інформаційні потоки [19]
Д. Іванов, В. Дибська	Ланцюг поставок – це пов'язана структура бізнес-одиниць, яка об'єднана відношенням «постачальники – фокусне (головне) підприємство – споживачі» у процесі створення і реалізації товарів, що мають цінність для кінцевого споживача, відповідно до вимог ринку
Т. Наконечна	Лінійно впорядкована чисельність фізичних чи юридичних осіб (постачальників, виробників, посередників та ін.), які виконують логістичні операції, спрямовані на доведення зовнішнього матеріального потоку від однієї логістичної системи до іншої чи до кінцевого споживача [10]
В. Сергеев	Ланцюг поставок – три і більше економічних одиниць (юридичні чи фізичні особи) безпосередньо беруть участь у зовнішніх і внутрішніх поставках продукції, послуг, фінансів та / або інформації від джерела до споживача [14]
А. Родников	Логістичний ланцюг – це лінійно упорядкована послідовність фізичних або юридичних осіб (постачальників, посередників, перевізників та ін.), що безпосередньо беруть участь у доведенні конкретної партії продукції до споживача [13]

Процесний підхід до визначення ланцюга поставок

Автор	Визначення ланцюга поставок
Дж. Сток, Д. Ламберт	Логістичний ланцюг можна трактувати як інтегрований процес, який характеризується власною, певною структурою часткових процесів, що охоплюють зокрема [15]: реалізацію замовлень; обслуговування клієнта; складування і управління запасами; підготовки реалізації продукту; узгодження цілей і формування систем переміщень
І. Наконечний	Ланцюг поставок становить певний вираз комплексності, а також складності створення вартості, починаючи від фази отримання сировини, а закінчуючи передаванням кінцевого виробу для клієнта. Особливістю ланцюга поставок є те, що він охоплює усі процеси, зв'язані зі створенням вартості (фази створення вартості) як для клієнта, так і для підприємства [11]
Д. Іванов, В. Дибська	Ланцюг поставок – це послідовність потоків і процесів, які мають місце між різними контрагентами (ланками) ланцюга та комбінуються для задоволення вимог споживачів у товарах і послугах [5; 9]
Словник ANNEX	Ланцюг поставок визначається як об'єднання всіх видів бізнес-процесів (проекування, виробництво, продаж, сервіс, закупівля, дистрибуція, управління ресурсами), необхідних для задоволення попиту на продукцію або сервіс – від початкового моменту отримання вихідної сировини або інформації до доставки кінцевому споживачеві [20]
стандарт ISO 28000–2005	Взаємопов'язаний набір ресурсів та процесів, який починається з отримання сировини і закінчується доставкою продукції або послуг кінцевому користувачу транспортними системами [21]
Є. Зайцев	Поняття «ланцюг поставок» (supply chain) трактується як сукупність (послідовність) процесів, які виконуються при доведенні товарів певного товаровиробника до споживача / групи споживачів (сегмента ринку), а також як лінійно упорядкована безліч учасників (ланок), що виконують вищевказані процеси [4].

використання; управління поворотними матеріальними потоками [15]. Процесний підхід до визначення поняття ланцюга поставок враховує переваги SCM, але не бере до уваги важливий аспект формування ланцюгів поставок, а саме – необхідність побудови системи взаємовідносин між учасниками ланцюгів поставок.

Є. Крикавський, К. Таньков, С. Левченко, С. Терещенко, а також автори Економічної енциклопедії та ін. підкреслюють у своїх визначеннях ланцюга поставок цілеспрямований характер взаємовідносин суб'єктів господарювання, який приводить до інтеграції, кооперації учасників у просторі і часі (табл. 3).

Такий підхід до визначення ланцюгів поставок, на думку автора, є найбільш сучасним, бо відповідає саме новітній інтегральній парадигмі логістики та теперішньому етапу розвитку економіки – компетенції та взаємодії [5]. Використання поведінкового підходу до визначення ланцюга поставок відкриває можливості для отримання синергетичного ефекту в ланцюгах поставок, який є результатом інтеграції та кооперації в логістичних системах.

Для поглиблення досліджень щодо теоретичних засад визначення поняття «ланцюг поставок» автором було проведено морфологічний аналіз цього поняття (табл. 4),

Таблиця 3

Використання поведінкового підходу до визначення ланцюга поставок

Автор	Визначення ланцюга поставок
1	2
К. Таньков	Ланцюг поставок розглядається через відносини його учасників у просторі й часі у процесі формування інтегрованої функції поставки від матеріальних ресурсів до проміжної і кінцевої готової продукції, яка, у свою чергу, формує інтегрований логістичний потік від потоку замовлень споживача до товарного і фінансового потоку [16]
С. Левченко, С. Терещенко	Ланцюг поставки товарів – це логістичний ланцюг; міжнародний ланцюг поставок – це система взаємовідносин, заходів та людей, що складаються, зокрема, з виробників, експортерів, імпортерів, брокерів, перевізників, посередників, операторів портів, аеропортів, терміналів, складських операторів, дистриб'юторів тощо [8; 17].
Є. Крикавський	Подібність концепцій ланцюга (мережі) поставок із концепцією кластера як виду регіональної інтеграції суб'єктів господарювання, органів місцевої влади, інфраструктурних організацій тощо [6]
Економічна енциклопедія	Логістичний ланцюг формується на засадах кооперації постачальників сировини, матеріалів, покупних частин, перевізників, складських підприємств, посередників, виробників, виробників-субпідрядників, підприємств та організацій дистрибуційної мережі, споживачів з метою спільної координації їх діяльності в координатах «простір-час» [3]

Закінчення табл. 3

1	2
О. Платонов	Послідовне переміщення за єдиним транспортним документом вантажів, що підлягають перевезенню в єдиній системі логістики, двома або більшою кількістю видів транспорту в одній і тій самій транспортній одиниці або транспортному засобі, під відповідальність єдиного оператора мультимодальних перевезень, без перевантаження самого вантажу під час заміни виду транспорту [12]

що дозволило виявити ключові слова в найбільш поширених визначеннях ланцюга поставок:

- фізична мережа, або впорядкована у просторі послідовність організацій;
- інтегрований процес, що охоплює логістичні процеси або бізнес-процеси;

- певна система взаємовідносин суб'єктів господарювання, що характеризується кооперацією та інтеграцією.

Щодо мети, на яку вказують науковці при визначенні поняття «ланцюг поставок», автором було виокремлено такі точки зору. Метою ланцюга поставок є:

Таблиця 4

Морфологічний аналіз поняття «ланцюг поставок»

Ключове слово	Визначення в межах ключового слова	Конкретизація визначення	Мета в межах поняття
1	2	3	4
Фізична мережа	проходить від початкового постачальника до клієнта	охоплює	розвиток продукту, постачання, виробництво, фізична дистрибуція і післяпродажні послуги; поставки, реалізовані зовнішніми надавачами пропозицій
	взаємно пов'язані між собою організації	залучає у різні процеси і дії пов'язана з переміщенням і перетворенням товарів	доставка кінцевому споживачу повної пропозиції продуктів та послуг
	три і більше економічні одиниці, фізичних чи юридичних осіб (постачальників, виробників, посередників та ін.)	виконує логістичні операції безпосередньо бере участь	доведення зовнішнього матеріального потоку від однієї логістичної системи до іншої чи до кінцевого споживача доведення конкретної партії продукції до споживача зовнішні і внутрішні поставки продукції, послуг, фінансів та / або інформації від джерела до споживача
Інтегрований процес	характеризується власною, певною структурою часткових процесів	охоплює усі процеси	реалізація замовлень; обслуговування клієнта; складування і управління запасами; підготовка реалізації продукту; узгодження цілей і формування систем переміщень
	становить певний вираз комплексності, а також складності створення вартості		створення вартості (фази створення вартості) як для клієнта, так і для підприємства
	послідовність потоків і процесів, які мають місце між різними контрагентами (ланками) ланцюга	комбінується	задоволення вимог споживачів у товарах і послугах, доставка продукції або послуг кінцевому користувачу, задоволення попиту на продукцію або сервіс
	взаємопов'язаний набір ресурсів та процесів	починається з отримання сировини і закінчується доставкою продукції / послуг	
	сукупність (послідовність) всіх видів бізнес-процесів	об'єднує виконує	

1	2	3	4
Система взаємовідносин	учасників у просторі й часі	формує інтегрований логістичний потік	формування інтегрованої функції поставки від матеріальних ресурсів до проміжної і кінцевої готової продукції
	суб'єктів господарювання, органів місцевої влади, інфраструктурних організацій тощо	складається	міжнародний ланцюг поставок
	постачальників, перевізників, складських підприємств, посередників, виробників, виробників-субпідрядників, підприємств та організацій дистрибуційної мережі, споживачів	подібна концепції кластера	регіональна інтеграція
		формується на засадах кооперації	спільна координація діяльності в координатах «простір-час»

- розвиток продукту, постачання, виробництво, фізична дистрибуція і надання післяпродажних послуг;
- поставки, реалізовані зовнішніми надавачами пропозицій;
- доставка кінцевому споживачу повної пропозиції продуктів та послуг, конкретної партії продукції;
- доведення зовнішнього матеріального потоку від однієї логістичної системи до іншої чи до кінцевого споживача;
- створення вартості як для клієнта, так і для підприємства;
- задоволення попиту на продукцію або сервіс;
- формування міжнародних ланцюгів поставок;
- інтеграція та координація діяльності ланок ланцюга поставок в координатах «простір – час».

На думку автора, суттєвим недоліком розглянутих визначень ланцюга поставок є відсутність обґрунтування зв'язку формування ланцюгів поставок із необхідністю підвищення ефективності логістичної діяльності їх учасників. Підвищення ефективності логістичної діяльності учасники ланцюгів поставок отримують завдяки додатковому ефекту від інтеграції та кооперації, а саме, синергетичному ефекту.

Отримання синергетичного ефекту в ланцюгах поставок та підвищення на підставі цього ефективності логістичної діяльності підприємств – ланок ланцюгів поставок, на погляд автора, є основною метою утворення таких логістичних ланцюгів.

Науковці [16] синергетичний ефект у ланцюгах поставок розглядають як ефект взаємного посилення зв'язків його елементів при їх спільних діях, а наявність у ланцюгах поставок інтегрованої системи поточкових процесів вважають важливою умовою для промислового підприємства щодо створення «синергетичного портфелю», який слугує для послаблення негативних впливів зовнішнього середовища.

Синергетичний ефект в ланцюгах поставок виникає завдяки зменшенню внутрішньої та зовнішньої невизначеності в ланцюгах поставок за рахунок підсилення еластичності або гнучкості, що залежить як від його учасників, так і відносин між ними. На думку М. Васелевського, на характер зв'язків у логістичних ланцюгах істотно впливають так звані логістичні точки перетину, головними причинами виникнення яких є спеціалізація головних функцій

підприємства, а також сегментація сфер компетенцій і відповідальності, яка сприяє виникненню часткових інтересів і дисфункціональних часткових конфліктів. Як вважає М. Васелевський, «точки перетину призводять до збитків, вищих порівняно з можливими витратами у разі оптимальних рішень у межах інтеграції, тому принциповим способом зменшення цього впливу на ... ефективність переміщення матеріалів, напівпродуктів і готових виробів є інтеграція» [2].

Синергетичний ефект у ланцюгах поставок, представлений у вигляді кубу (рис. 1), на думку автора, доцільно структурувати за учасниками ланцюга, за ключовими бізнес-процесами в логістичних ланцюгах, за складовими синергетичного ефекту.

Складові синергетичного ефекту визначені за методологією І. Ансоффа [1], який таким чином трактував види / типи синергізму:

- синергізм продажів має місце, якщо товари постачаються по однакових каналах розподілення, керівництво процесом продажів відбувається з єдиного центру;
- оперативний синергізм є результатом ефективного використання основних засобів та персоналу, спільного проведення крупних закупівель, розподілення накладних витрат;
- інвестиційний синергізм є результатом спільного використання виробничих потужностей, загальних запасів сировини, обладнання, переміщення, досліджень та розробок одного продукту з іншим, загальній технологічній базі;
- синергізм менеджменту виникає при вирішенні стратегічних, організаційних, операційних проблем як позитивний результативний ефект управління компанії.

Згідно з наведеною структурізацією синергетичного ефекту, наприклад, у секторі, що було виділено (рис. 1), спостерігається синергетичний ефект у постачальника у вигляді інвестиційного ефекту та ефекту менеджменту у бізнес-процесах: управління виконанням замовлень, управління попитом, управління взаємовідносинами зі споживачами, обслуговування споживачів. Такий ефект може бути досягнутим, наприклад, завдяки оренді додатків інформаційних систем, які були придбані фокусною компанією. Оренда додатків (хостинг додатків) інфор-

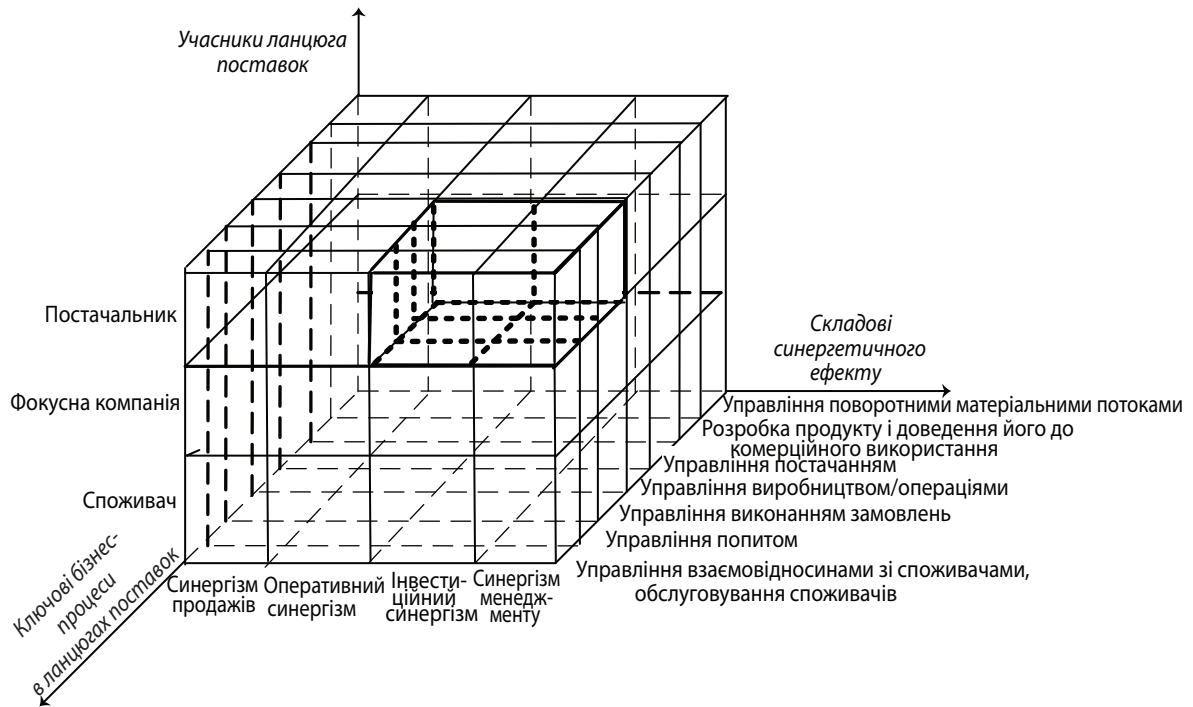

Рис. 1. Синергетичний ефект в ланцюзі поставок

Джерело: розроблено автором на основі [1; 14; 15]

маційних систем дозволяє використовувати всі переваги електронного обміну даними, управління базами даних споживачів тощо без значних інвестицій в інформаційні системи, що забезпечує використання постачальником інвестиційного синергізму та синергізму менеджменту в ланцюзі поставок.

Враховання результатів морфологічного аналізу поняття «ланцюг поставок» та структурування синергетичного ефекту в логістичних ланцюгах дозволило таким чином уточнити визначення ланцюга поставок. Ланцюг поставок – це засноване на інтеграції бізнес-процесів / потоків та кооперації, об'єднання у просторі і часі учасників від початкового постачальника через фокусну компанію до кінцевого споживача для підвищення ефективності їх логістичної діяльності через отримання синергетичного ефекту та задоволення попиту на продукцію або сервіс.

Основні результати дослідження. Отже, проведення морфологічного аналізу поняття ланцюга поставок дозволило виявити відсутність в існуючих трактуваннях зв'язку цього поняття з такою метою формування підприємствами ланцюгів поставок, як підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств. Встановлено, що завдяки інтеграції, кооперації та об'єднанню учасників ланцюгів поставок досягається синергетичний ефект через підвищення їх еластичності та гнучкості, що дозволяє нівелювати негативні впливи внутрішнього та зовнішнього логістичного середовища. Синергетичний ефект має складну структуру, яка визначається ланками та бізнес-процесами ланцюгів поставок, а також видами синергізму. Наступним кроком після формування ланцюгів поставок є впровадження концепції управління ланцюгами поставок, визначення впливу якої на підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств може бути предметом подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ансофф І. Стратегическое управление / И. Ансофф ; [сокр. пер. с англ.]. – М. : Экономика, 1989. – 519 с.
2. Васелевський М. Ланцюг поставок продукції промислових підприємств: формування та системи забезпечення : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / М. Васелевський; НУ «Львівська політехніка». – Львів, 2012. – 42 с.
3. Економічна енциклопедія : у 3-х т. Т. 2 / [редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К. : Академія, 2000. – 864 с.
4. Зайцев Е. І. Модель функціонально-структурної надєжності цепі поставок / Е. І. Зайцев, А. А. Бочкарев // *Logistics and Supply Chain Management: Modern Trends in Germany and Russia* : IV Германно-російська конференція по логістике и управлению цепями поставок 6 – 9 мая 2009 г. – Геттинген : CUVILLER VERLAG, 2009. – С. 187 – 195.
5. Иванов Д. А. Логистика. Стратегическая кооперация / Д. А. Иванов. – М. : Вершина, 2006. – 176 с.
6. Крикавський Є. В. Нова парадигма логістики: стратегічний статус / Є. В. Крикавський // *Наукові праці ДонНТУ. Серія економічна*. – 2013. – № 4 (46). – С. 240 – 247.
7. Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок / М. Кристофер ; [под. общ. ред. В. С. Лукинського]. – СПб. : Питер, 2004. – 316 с.
8. Левченко С. Г. Інститут уповноваженого економічного оператора: новела законодавства / С. Г. Левченко // *Митна справа*. – 2011. – № 4 (76). – С. 22 – 30.
9. Логистика : учебник / В. В. Дыбская, Е. И. Зайцев, В. И. Сергеев и др. ; [под ред. В. И. Сергеева]. – М. : Эксмо, 2008. – 944 с.
10. Наконечна Т. В. Формування та управління логістичним ланцюгом поставок на ринку металопластикової продукції / Т. В. Наконечна // *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. – 2009. – Т. 3, № 5. – С. 17 – 174.
11. Наконечний І. Управління закупівельною діяльністю у ланцюгу поставок / І. Наконечний // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. – 2007. – № 14 (594). –

С. 467 – 476.

12. Платонов О. І. Ланцюг поставок у мультимодальних перевезеннях / О. І. Платонов // Вісник Академії митної служби України. Серія «Економіка». – 2013. – № 2 (50). – С. 61 – 64.

13. Родников А. Н. Логистика: терминологический словарь / А. Н. Родников. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: ИНФРА, 2000. – 352 с.

14. Сергеев В. И. Еще раз к вопросу о терминологии в логистике и управлении цепями поставок / В. И. Сергеев // Логистика и управление цепями поставок. – 2006. – № 5. – С. 6 – 18.

15. Сток Дж. Р. Стратегическое управление логистикой / Дж. Р. Сток, Д. М. Ламберт; [пер. с 4-го англ. изд.]. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 797 с.

16. Тяньков К. М. Методичні підходи до визначення і класифікації ланцюгів поставок промислових підприємств / К. М. Тяньков, О. В. Бахурець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ecoroz/2011_3/e113tank.pdf

17. Терещенко С. С. Щодо нового Митного кодексу Європейського Союзу / С. С. Терещенко // Митний брокер. – 2009. – № 9 (С. 66-81), 10, 12 (С. 73-79); 2010. – № 1 (С. 66-79), 2 (С. 75-79).

18. Уотерс Д. Логистика: управление цепью поставок / Д. Уотерс; [пер. с англ.]. – М.: ЮНИТИ, 2003. – 503 с.

19. Хэндфилд Р. Б. Реорганизация цепей поставок. Создание интегрированных систем формирования ценности / Р. Б. Хэндфилд, Э. Л. Николс-мл.; [пер. с англ.]. – М.: Вильямс, 2003. – 416 с.

20. Logistics and Supply Chain Management: Modern Trends in Germany and Russia: IV Terminology in logistics: Annex, Vol. 1; European Logistics Association; Publish. ELA, 1991. – 117 с.

21. ISO 28000 Системы менеджмента безопасности цепочек поставок // Русский Регистр. – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusregister.ru/services/ms-certification/standards/detail/index.php?ID=1620>

22. Logistyka dystrybucji / Za red. K. Rutkowskiego. – Warszawa, 2000. – 323 с.

REFERENCES

Ansoff, I. Strategicheskoe upravlenie [Strategic management]. Moscow: Ekonomika, 1989.

Dybskaia, V. V. et al. Logistika [Logistics]. Moscow: Eksmo, 2008.

Ekonomichna entsyklopediia [Economic Encyclopedia]. Kyiv: Akademiia, 2000.

Ivanov, D. A. Logistika. Strategicheskaiia kooperatsiia [Logistics. Strategic Cooperation]. Moscow: Vershina, 2006.

“ISO 28000 Sistemy menezhmenta bezopasnosti tsepocheek postavok” [ISO 28000 safety management systems supply chains]. <http://www.rusregister.ru/services/ms-certification/standards/detail/index.php?ID=1620>

Krykavskiy, Ye. V. “Nova paradyhma lohistyky: stratehichnyi status” [The new paradigm logistics: strategic status]. Naukovi pratsi DonNTU. Seriiia ekonomichna, no. 4 (46) (2013): 240-247.

Kristofer, M. Logistika i upravlenie tsepochkami postavok [Logistics and Supply Chain Management]. St. Petersburg: Piter, 2004.

Khendfild, R. B., and Nikols, E. L. Reorganizatsiia tsepey postavok. Sozdanie integrirovannykh sistem formirovaniia tsennosti [The reorganization of the supply chain. Creating integrated systems forming values]. Moscow: Viliams, 2003.

Levchenko, S. H. “Instytut upovnovazhenoho ekonomichnogo operatora: novela zakonodavstva” [Institute of authorized economic operator: story legislation]. Mytna sprava, no. 4 (76) (2011): 22-30.

Logistics and Supply Chain Management: Modern Trends in Germany and Russia: European Logistics Association; Publish. ELA, 1991.

Logistyka dystrybucji Warszawa, 2000.

Nakonechna, T. V. “Formuvannia ta upravlinnia lohistychnym lantsiuhom postavok na rynku metaloplastykovoi produktsii” [Formation of logistics and supply chain management market metal plastic products]. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu. Seriiia «Ekonomichni nauky» vol. 3, no. 5 (2009): 17-174.

Nakonechnyi, I. “Upravlinnia zakupivelnoiu dialnistiu u lantsiuhu postavok” [Management of procurement activities in the supply chain]. Visnyk Natsionalnogo universytetu «Lvivska politehnika», no. 14 (594) (2007): 467-476.

Platonov, O. I. “Lantsiuh postavok u multymodalnykh perevezenniakh” [Supply chain in multimodal transport]. Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Seriiia «Ekonomika», no. 2 (50) (2013): 61-64.

Rodnikov, A. N. Logistika: terminologicheskii slovar [Logistics: terminological dictionary]. Moscow: INFRA, 2000.

Sergeev, V. I. “Eshche raz k voprosu o terminologii v logistike i upravlenii tsepiami postavok” [Once again the question of terminology in logistics and supply chain management]. Logistika i upravlenie tsepiami postavok, no. 5 (2006): 6-18.

Stok, Dzh. R., and Lambert, D. M. Strategicheskoe upravlenie logistikoy [Strategic logistics management Moscow: INFRA-M, 2005.

Tankov, K. M., and Bakhurets, O. V. “Metodychni pidkhody do vyznachennia i klasyfikatsii lantsiuhih postavok promyslovykh pidpriemstv” [Methodological approaches to the definition and classification of industrial supply chains]. http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ecoroz/2011_3/e113tank.pdf

Tereshchenko, S. S. “Shchodo novoho Mytnoho kodeksu I Evropeiskoho Soiuzu” [As for the new Customs Code of the European Union]. Mytnyi broker (2009; 2010).

Uoters, D. Logistika: upravlenie tsepiu postavok [Logistics supply chain management]. Moscow: YuNITI, 2003.

Vaselevskiy, M. “Lantsiuh postavok produktsii promyslovykh pidpriemstv: formuvannia ta systemy zabezpechennia” [Product supply chain industry: the formation and system software]. avtoief. dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.04, 2012.

Zaytsev, E. I., and Bochkarev, A. A. “Model funktsionalno-strukturnoy nadezhnosti tsepi postavok” [Model functional-structural reliability of the supply chain]. Logistics and Supply Chain Management: Modern Trends in Germany and Russia. Gettingen: CUVILLER VERLAG, 2009. 187-195.